

GABRIELA FUTOVÁ

O CHLAPCI,
KTERÝ
ROZUMĚL PSŮM

Ilustroval Viliam Slaminka

**O chlapci,
který rozuměl psům**

Gabriela Futová

O chlapci, který rozuměl psům

sloart

Text © Gabriela Futová 2021
Illustrations © Viliam Slaminka 2021
Translation © Radka Svobodová 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo Sloart, Bratislava 2021
Czech edition © Nakladatelství Sloart, Praha 2021

Všechna práva vyhrazena. Bez písemného povolení vlastníka práv není povoleno publikaci ani žádnou její část použít pro reprodukování, ukládání v rešeršním systému nebo šířit jakýmkoli prostředky, ať už elektronicky, mechanicky, kopírováním, nahráváním nebo jinak.

ISBN 978-80-276-0382-4

Rodinná legenda říká, že když mě přinesli z porodnice, náš pes Beny – rasa pouliční směs – si lehl k mojí postýlce a odmítal se od ní hnout. Stačilo, že jsem se zavrtěl, a byl okamžitě na nohou. Neštěkal. Jen pozorně sledoval, jestli se budím, nebo jestli se vrtím jen tak. Když jsem se budil, utíkal pro mámu, takže jsem prý ani neměl šanci zaplakat. Byl to náš baby alarm.

Když jsem povyrosl, Beny mě naučil chodit. Trpělivě mě vodil, i když jsem ho určitě tahal, jak jsem se ho držel, abych nespádl. A potom, když jsem dostal pořádnou postel, mi spal u nohou. Oficiálně spal v pelíšku u postele, ale jen co se za mamkou zavřely dveře, vyskočil na postel a ležel tak, aby se mě aspoň trochu dotýkal.

Když umřel, byl jsem vlastně ještě malý. Prý jsem pro něj tři dny plakal. A od té doby jsem prý málomluvný. Dalšího psa jsem odmítal. A odmítám ho dodnes, protože Beny byl jedinečný. A nenahraditelný. A já mám jednoduše špatný pocit, že když se do nějakého psa zamiluju, budu toho jednou hodně litovat.

*

Všechno začalo, když nás naše úča vzala během vyuč-ka do útulku. Přiznala se nám, že tam chodívá pomáhat, hlavně venčit pejsky, aby netvrdli celé dni v klecích. A že nás tam bere v naději, že pejsky začneme venčit i my.

Bylo mi jedno, kterého psa mi dají, a tak na mě zbyl malý střapatý voříšek. Docela ošklivý. Neměl jsem v úmyslu si ho získat. Ani jsem ho nepohládl. Chtěl jsem splnit učitelčino přání, pejska vyvenčit, vrátit ho a nikdy více se v útulku neukázat.

Pes se jmenoval Jety. Šel vedle mě na vodítku, sem tam něco očichal, sem tam zvedl nohu.

„Pejsky v žádném případě nepouštějte z vodítka!“ nabádala nás úča. „Neznají vás, a když jim přikážete, ať se k vám vrátí, nebudou vás poslouchat. Pustit se dají jedi-ně v oploceném výběhu za městem, ale tam se nedo-staneme.“

Smutný život, problesklo mi hlavou. A vzápětí jsem si představil, jak já sám celý den tvrdnu v pokoji a potom mě naši venčí. Na vodítku. Žádné běhání, žádná radost ze svobody. Žádný vítr ve vlasech. Nikdy. Jen malý po-kojik a vodítko.

Jety se na mě prosebně zadíval. Jako by mě slyšel.

„Nemůžu tě pustit,“ oznámil jsem mu lhostejně. „Pří-kaz zněl jasně: pejsky nepouštět. I tak jsem tady nechtěl být, tak se na mě nedívej.“

„Já neuteču,“ odpověděl mi pes a já jsem zůstal jako opařený. Pes vlastně nevydal ani hlásku, ale já jsem v hla-vě jasně slyšel jeho hlas. Ten pes mluvil!

„Jen se trochu proběhnu,“ Jetý se na mě díval takovým tím psím pohledem. Víte. Pes se na vás hypnoticky dívá, když něco jíte, a vy neodoláte a hodíte mu poslední kousek.

„Na mě psí pohledy neplatí. Běž se dívat na někoho jiného,“ odpověděl jsem Jetymu nahlas s pocitem, že mi asi přeskočilo.

„Slibuju, že neuteču,“ hypnotizoval mě dál.

Nevím, co mě to napadlo. Jednoduše jsem o tom puštění nepuštění přestal přemýšlet, sklonil jsem se a odepnul psa z vodítka.

Pes vystartoval, jako by ho do zadku štípla vosa. Běhal kolem mě, bláznil, skákal a potom se pustil do nejrychlejšího psího sprintu, jaký jsem kdy viděl. A zmizel mi z dohledu.

„No super,“ vzdychl jsem si. „Tohle budu vysvětlovat zřejmě dost dlouho.“

Asi hodinu jsem se ještě potuloval s prázdným vodítkem. Pes se samozřejmě nevrátil. A měl pravdu. Byl by přece hloupý, kdyby se dobrovolně vrátil do klece v útulku a odevzdaně čekal na dalšího venčitele. O adoptivní rodině nemohl ani snít. Byl ošklivý a každý, kdo si přišel do útulku vybrat psa, by určitě dal přednost psovi, co by byl aspoň o trošku hezčí.

Úča mi vynadala. A vynadal mi i kluk z útulku a slečna, která to tam vede. Křičeli na mě, že jsem nezodpovědný a že jim už nikdy nemám chodit na oči. To jsem ani neplánoval, a tak jsem jen mlčky přetrpěl jejich výbuch zlosti a vydal se domů.

Jety spokojeně seděl před naším vchodem a doširoka se usmíval.

Tak tohle mi fakt chybělo, pomyslel jsem si. Teď se budu muset trmácet zpátky do útulku.

„Nemusíš,“ řekl mi pes. „Zůstanu u tebe.“

„Jenže já tě nechci,“ řekl jsem nahlas. „Já už nikdy v životě nechci žádného psa.“

„Ale já chci tebe,“ mrkl na mě.

Vážně na mě mrkl?

Fakt se mi nechtělo vracet se do útulku. A tak jsem odemkl vchodové dveře a pustil Jetyho dovnitř. Vždyť zítra je taky den. A když se v bytě vykadí, mamka se možná naštvě a odvede ho do útulku sama.

*

„My máme psa?“ přivítala nás nadšeně. „Ten je nádherný!“

Typická moje mamka! Jiným mámám by se ten pes určitě nelíbil. Jiné mámy by takového nečekaného hosta určitě hnaly z baráku. Ale moje ne. Miluje živé tvory, ať jsou jakkoliv hnusní. A celý život lamentuje, proč nejsem po ní a nevláčím k nám domů z ulice všelijakou havěť. Protože ji by to potěšilo. Zato mě to ani nenapadlo. Asi jsem po tátovi.

„Máš super mámu,“ zazubil se na mě Jety a spokojeně se od ní nechal hladit.

„Nemáme psa,“ řekl jsem mámě. „Tenhle se mi ztratil, když jsem ho vzal z útulku vyvenčit, a teď jsem ho našel. Je potřeba ho jít vrátit.“

„Fakt ho chceš vrátit?“ máma drbala Jetymu břicho a já přísahám, že jsem slyšel, jak ten pes chrochtá blahem.

„Fakt.“

„Jak myslíš. Tak si na zítřek nastav budík o hodinu dřív, protože když tu ten pejsek nebude bydlet, sám tu přes den nezůstane.“

Otráveně jsem pokrčil rameny a Jety se na mě znovu zazubil. Jako by přesně věděl, co se stane.

Ráno se teda stalo. Budík sice zvonil, ale já jsem ho zaklapl a spal dál. A potom už na útulek nebyl čas. Musel jsem běžet do školy. Před odchodem jsem šel Jetyho vyvenčit, protože to bych mu přece neudělal, aby se ani vyprázdnit nemohl. A vůbec mě nenapadlo připínat ho na vodítko. Doufal jsem, že odběhne a já se mu ztratím. Jenže ten pes měl buď extra super výcvik, nebo je pravda

to, co řekl. Že si mě vybral. Nehnul se ode mě ani na krok. Šel mi u nohy, sem tam zvedl tlapku a označil si strom.

„Nezvykej si tady,“ upozornil jsem ho.

„To ty si zvykej,“ odsekl. „A posbírej za mnou tu hromádku. Víš, že se nesluší nechávat to na zemi.“

Naštvaně jsem se na psa kouknul. Na venčení jsem nebyl připravený. Neměl jsem ani sáček, ani kapesník. A holýma rukama jsem se ta hovínka sbírat nechystal.

„Podívej se tamhle do koše, možná něco najdeš,“ radil mi pes a já jsem se cítil jako totální blbec. Mě to nenapadlo. Poslechl jsem a našel starou igelitku. A tak jsem si s ní krásně pomohl a hovínka vyhodil. Jety spokojeně zaštěkal.

Doma jsem ho nechal na chodbě. Bez pelíšku, bez polštáře, bez možnosti jít do pokoje a lehnout si na gauč. Ať ví, že tady nebydlí. Jenže to by v tom bytě nesměla bydlet moje máma. Jako praktická žena okamžitě odkudsi ze šuplíku pod postelí vytáhla starý polštář, navlékla ho do povlaku s motorkami, který jsem jako malý chlapec miloval, a kdesi cosi – Jety měl hned lepší pelech než já postel.

„Nemůže ležet na zemi,“ tvrdila. „Byla by mu zima na břicho.“

„Proč jsem nepotkal tvoji mámu, když jsem se narodil,“ vzdychl Jety a slastně se natáhl. Než jsem odešel, spal jako zabítý.

„Je potřeba najít Jetyho,“ zastavila mě učitelka na chodbě. „Bylo to od tebe velmi nezodpovědné.“

„Jety je u mě doma,“ skočil jsem jí do řeči. „Přišel sám. Po škole ho odvedu do útulku. Mrzí mě, že jsem ho pustil, bylo mi ho líto.“

Úča překvapením otevřela pusu. Naštěstí zazvonilo, a tak jsem mohl jít do třídy.

Celé vyučko jsem o Jetym přemýšlel. A nenašel jsem ani jeden jediný důvod, proč bych si ho měl nechat. A že mu rozumím? Nevídáno! Ať si najde nějakého jiného troubu, který mu na to skočí.

Po škole jsem vůbec nechvátal. Poseděl jsem s kluky na zídce a potom jsem se vlekl domů, co noha nohu mine. Představa, že se musím trmácet do útulku, mě vůbec netěšila.

Jety seděl za dveřmi a čekal na mě. Dokonce zavrtil ocasem. Zadíval jsem se na něj, připnul mu vodítko a vzal ho ven.

„Jestli čekáš, že tě jen vyvenčím, tak jsi na omylu,“ brblal jsem ve výtahu. „Jdeš zpátky do útulku.“

Pes na chvíli ztuhl. Potom se oklepal a mlčel. Vyšel jsem s ním ven, nechal ho udělat, co bylo třeba, a pomalu jsem se podél řeky vydal na konec sídliště.

„Dovolíš mi aspoň mluvit?“ ozval se znenadání.

„Nezakázal jsem ti to,“ odsekl jsem. Čekal jsem, že pes začne škemrat, abych si ho nechal. Že bude skučet a že možná začne dělat cirkus – pokusí se vyvléknout si hlavu z obojku nebo něco takového. Ale Jety mi klidně kráčel u nohy a ani se na mě nepodíval.

„Narodil jsem se na jednom dvoře. Máma vypadala jako já a tátu splašila někde ve vesnici. Nevím, nikdy se na mě nepřišel podívat. Psí tátové to obvykle nedělají, prostě nejsou zvědaví na své potomky. Když jsou náhodní. Měl jsem sedm sourozenců, ale ti postupně zmizeli. Máma byla trochu smutná, ale věnovala mi všechnu svoji pozornost. Jenže potom s ní jednoho dne pán odešel do lesa a vrátil se bez ní. Už jsem ji nikdy neviděl.

Stal jsem se pánem dvora. Hlídal jsem a dával pozor, aby tam nevešel nikdo cizí. Jednou pán nezavřel slepicím branku v ohradě a všechny přišly ke mně na dvůr. Jasně že tam neměly co dělat. Začal jsem je plašit a nahánět a byla to tak super zábava, že jsem si vůbec nevšiml, jak každou slepičku, kterou chytím, dusím. Pochytil jsem je všechny. Když to pán uviděl, hrozně se naštvál. No a vytáhl na mě pušku. Netušil jsem, co se chystá udělat. Já osel! Kdybych to byl věděl, upaluju pryč.“

Napjatě jsem Jetyho poslouchal. Neměl jsem strach, co řekne, vždyť přece žije. A to znamenalo, že ho jeho pán netrefil.

„Pán měl dobrou mušku,“ pokračoval pes. „Trefil mě hned napoprvé. Ozvala se rána a mě pohltila tma.“

„Ale jak to, že jsi...“

„Probral jsem se v lese. Všechno mě hrozně bolelo, nemohl jsem se ani pohnout. A smrděl jsem. Smrděl jsem tak, jako když něco hnije. Tlamu jsem měl plnou krve, všude kolem bzučely mouchy. Lezly mi i po očích a já jsem je nedokázal odehnat. Byl jsem přesvědčený, že to je můj konec. Párkrát jsem znovu upadl do tmy, jenže když jsem se z jedné takové tmy probudil, kolem mě už nebyl les. Všechno bylo bílé, nikde žádné mouchy, jen tělo mě bolelo ještě víc.“

Prý jsem měl z pekla štěstí. Střela mi sice roztránila nějakou kost a potrhala kůži, ale minula srdce. Pán si myslel, že jsem mrtvý, a zahodil mě v lese. A v tom lese mě prý našli nějakí lidé a ti mě naložili do auta a odvezli k Zuzaně. To je to děvče z útulku. A o zbytek se postarala ona. Veterináři, operace a tak... No a když jsem se uzdravil, šel jsem do útulku. Zuzanu mám sice rád, ale útulek nesnáším. Hlavně tu blbou klec. A teď mě klidně vrať. Stejně znovu uteču.“

Neřekl jsem ani slovo. Zatínal jsem zuby, aby Jety neviděl, že mě ten příběh dojal. Neskutečně mě mrzelo, že musel prožít něco tak hrozného. U nás by se měl jako v bavlnce. I kdybych si ho já nevšímal, máma by ho rozmazlovala. Kdoví, do jakých rukou se dostane, když zůstane v útulku. Jestli se vůbec do nějakých dostane. Cítil jsem, že ten pes si už další trápení nezaslouží.

Ocitli jsme se před útlukem.

„Ach, to jsi ty,“ ozvala se Zuzana a zamračila se. „Vidím, že se Jety našel. To je super. Ale i tak jsi nezodpovědný.“

„Já si ho chci adoptovat,“ vyhrkl jsem, dřív než jsem si promyslel, co řeknu.

Zuzanina tvář se okamžitě rozjasnila.

„Vážně? Jetyho? Jestli to myslíš opravdu vážně, odpustím ti ten včerejšek.“

„Myslím to vážně. A nemusíte se bát. Postaráme se o něj. Moje máma ho už teď zbožňuje.“

„Já se nebojím,“ odvětila dívka. „Ale přijdu si ho zkontrolovat. Adopční smlouvu musí tak či tak přijít podepsat tvoje máma. Ty jsi ještě malý.“

No ano. Na něco jsem malý. Na něco zas velký. Dvanáct let mi přišlo jako rozumný věk. Zuzaně to ale očividně nestačilo.

„Promiň, ale psi jsou živí tvorové. Nemůžu je dávat dětem jen tak. Děti jsou ještě... děti. Neuvědomují si zodpovědnost, kterou na sebe adopcí berou. I o dětech rozhodují jejich rodiče. Nerada bych Jetyho potom našla někde uvázaného u stromu jen proto, že ti ho doma nedovolili.“

„Dovolili. Teda máma. Táta o tom ještě neví,“ bránil jsem se, ale zároveň mi docvaklo, že má pravdu. Našemu tátovi nikdo nic neřekl. A on se nikdy netvářil jako milovník zvířat.

„Musím ho tu dnes nechat?“

„Ne. Můžeš si ho vzít. To, že jsi ho přivedl... Mám pocit, že ti můžu věřit. Ale jestli se pletu...“ přimhouřila oči,

„tak si mě nepřej! Tak či tak, nadiktuj mi telefonní číslo na mámu.“ Potom si přidřepla k Jetymu a pohladila ho po hlavě.

„Bude ti dobře, ty můj lumpíku. Neboj se, přijdu tě zkontrolovat.“

Jety jí olízl ruku. A potom se mrštně otočil, odrazil se a vyskočil na mě. Ještěže jsem měl tolik duchapřítomnosti a chytil ho do náruče.

„On ti věří,“ podívala se na mě Zuzana. „Tak ho nezklam. A máma ať přijde co nejdřív.“

Podrbal jsem Jetyho na hlavě a položil ho na zem. Už jsem chtěl odejít, když mě Jety zatahal.

„Ještě neodcházej. Potřebuju pozdravit pár kámošů a kámošek. Nemůžu přece odejít bez rozloučení!“

Zůstal jsem tedy poslušně stát a chvíli mi to připadalo, že já jsem pes a Jety můj pán. A ten pán řekl:

„Zůstaň!“

Jety oběhl klece a docupital ke mně.

„Spokojený?“ nadzvedl jsem obočí.

„Ne,“ odpověděl rozmrzele. „Nelíbí se mi, že tu zůstávají. Nemohl bys...“

„Nemohl!“ odsekl jsem. „Nemůžu si vzít dalšího psa, nechtěl jsem ani tebe!“

„Ale já od tebe nechci, aby sis vzal domů dalšího psa. Já jen... Tamta bílá fenka, jmenuje se Aida, mě o něco poprosila.“

„Máš jí nosit zbytky jídla? V útulku je snad krmí dobře, ne?“

„Ne. O jídlo nežebrala. Už se nažebrala dost!“ příkře odsekl pes. „Chtěla jen vědět, jak dopadla její dcera. Obě totiž utekly, jenže na útěku Aida ztratila svoji dceru Laru z očí. A když ji hledala, odchytili ji lidé. Marně štěkala jako šílená. Nikdo neměl ten dar jako ty, nikdo jí nerozuměl. Lidé si mysleli, že je vyplašená a nervózní z odchyty, a ona se jim přitom snažila říct, že je třeba najít Laru.“

„Půjdeš ji hledat?“

„Jasně,“ odvětil Jety rozhodně.

„Nezneužíváš ty mě tak trochu? Nejdřív že tuťu ňuňu, chci u tebe bydlet, a najednou se chystáš zmizet. Jak to vysvětlím mámě?“

Jety se zastavil, očichal sloup, zvedl nohu, trochu si cvrkl a posadil se.

„Já počítám s tím, že půjdeš se mnou.“

Vyvalil jsem na něj oči.

„Ale já přece nemůžu je tak odejít. Chodím do školy. A je mi teprve dvanáct. Jsem ještě dítě!“

„Když se ti to hodí, jsi ještě děcko, co?“

„Ne. Ano. Já nevím, co ode mě chceš. Když odejdu, máma mě bude hledat a možná zavolá i policii.“

„Problém je v tom,“ vysvětloval Jety klidně, „že když půjdu sám, budou se mě zase snažit odchytil jako toulavého psa.“

„Super. Tak tebe nahánět nemůžou, ale mě ano? Tak to ti pěkně děkuju. Já fakt musím chodit do školy. I když je pravda,“ musel jsem přiznat, „že kdybych tam necho- dil, ani by mi nechyběla.“

„Hm, asi jsem to nedomyslel,“ svěřil Jetý ocas.

Pohnuli jsme se dál, přemýšlel jsem. Docela bych se s Jetým pustil do hledání, vypadalo to dost dobrodružně, ale kdy? Můj život se skládal ze školy, úkolů, trochy volna, ale vždycky jsem musel být před setměním doma. Léto bylo ještě v pohodě, ale jaro, podzim a zima...

„Možná bys ji mohl hledat v noci,“ napadlo mě. „Kdybys byl šikovní, nikdo by si tě nevšiml. A kdybys byl černý, potmě bys byl neviditelný.“

Jetému normálně zazářily oči.

„Uměl bys mi obarvit srst?“

„Myslím, že ano. Když si máma dokáže obarvit vlasy, na jakou barvu chce, určitě to zabere i na srst.“

„Koupíš černou barvu?“

„Mám nějaké peníze. Ale barva nesmí stát víc než pět eur. Jinak jsme nahraní. Víc nemám.“

Cestou domů jsme se zastavili v obchodě. Jetý na mě poslušně čekal před dveřmi bez mrknutí oka, i když mi to trvalo dost dlouho. V životě jsem nekupoval barvu na vlasy. V regálu jich bylo strašně moc, takové i makové, ale měl jsem štěstí. Našel jsem černou, dokonce v akci za čtyři padesát.

„Necháváme si ho?“ přivítala mě máma.

„Ano,“ přikývl jsem. „Ale musíš jít podepsat adopční smlouvu. A nejspíš i něco zaplatit.“

„Jasně!“ máma se radovala jako malé děcko.

„Ale staráš se o něj sám,“ zahřměl z obýváku táta. „Nečekej, že s ním budu chodit ven já.“

„To fakt nečekám,“ zavrtěl jsem hlavou.

„Měli bychom ho vykoupat,“ podrbala máma psa na hlavě. „Fíha, nemáme žádnou psí kosmetiku. Asi skočím do obchodu.“

Přikývl jsem, že dobře, a docela mi to vyhovovalo. Aspoň mezitím obarvím Jetymu srst.

„Koupat?“ zavrčel Jety. „Koupat se nebudu.“

„Musíš se vykoupat. Zaprvé smrdíš a zadruhé ti jdu obarvit srst. Ať nejsi v noci vidět.“

Představa koupání se Jetymu vůbec nelíbila. Ale neměl na výběr. Když mamka odběhla, rychle jsem prozkoumal návod na barvení vlasů. Nebylo to nic složitého. Nasadil jsem si rukavice, promíchal jednotlivé přísady a šup. Všechno jsem to Jetymu nanesl na srst.

